

KHS/HV
Anna Lord
Anna.Lord@socialstyrelsen.se

Västra götalandsregionen
peter.almgren@vgregion.se

Ansökan om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård; prematuritetsretinopati

Beslut

Nämnden för nationell högspecialiserad vård (nämnden) bifaller Västragöta-landsregionens ansökan om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom sjukdomsområdet prematuritetsretinopati (ROP). För tillståndet gäller de villkor som framgår av bilaga 1.

Tillståndet gäller tillsvidare.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2023. Aktuell verksamhet ska påbörjas senast detta datum.

Nämnden avslår Västra Götalandsregionens ansökan om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård när det gäller den vård som har koncentrerats ytterligare och som avser vitreoretinal kirurgi.

Ärendet

Västra götalandsregionen har den 12 januari 2022 inkommit med en ansökan om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet ROP samt bifogat en verksamhetsbeskrivning som redovisar verksamhetens förutsättningar att uppfylla de generella villkoren enligt Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård och de särskilda villkoren för tillståndet. Västra götalandsregionen anger att verksamheten kan påbörjas omedelbart efter nämndens beslut och förbinder sig att påbörja verksamheten vid den tidpunkt som anges i beslutet. I ansökan anges fvidare att vården ska bedrivas vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Socialstyrelsen har hämtat in ett yttrande från en särskild beredningsgrupp angående vilken eller vilka regioner som ska beviljas aktuellt tillstånd. Beredningsgruppen består av två representanter från varje samverkansregion. Av beredningsgruppens yttrande framgår i huvudsak följande.

Beredningsgruppen bedömer utifrån ansökningshandlingarna att Västra götalandsregionen har förutsättningar att uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård. Vidare bedömer beredningsgruppen att Västra götalandsregionen även har förutsättningar att uppfylla sakkunniggruppens förslag till särskilda villkor för aktuellt tillstånd.

Beredningsgruppen föreslår att nämnden beviljar Västra götalandregionen tillstånd att bedriva aktuell vård. Beredningsgruppen föreslår dock att nämnden avslår Västra Götalandregionens ansökan om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård när det gäller den vård som har koncentrerats ytterligare och som avser vitreoretinal kirurgi. Beredningsgruppens samlade bedömning är att Region Stockholm har bäst förutsättningar att bedriva och utveckla denna vård i framtiden. Beredningsgruppen har vid denna bedömning haft patientens bästa som utgångspunkt.

Skälen för beslutet

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 5 a § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) krävs det tillstånd för att få bedriva nationell högspecialiserad vård. Den myndighet som regeringen bestämmer får efter ansökan från en region besluta om ett sådant tillstånd. Tillståndet ska gälla tills vidare och vara förenat med villkor. Ett tillstånd får återkallas om villkoren för det inte längre är uppfyllda, om förutsättningarna för tillståndet har ändrats eller om tillståndshavaren begär det. Beslutet får inte överklagas.

Enligt 2 kap. 2 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) beslutar Socialstyrelsen efter ansökan från en region om tillstånd och villkor för att bedriva nationell högspecialiserad vård. Myndigheten beslutar också om återkallelse av ett sådant tillstånd.

Enligt 19 § förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen finns inom myndigheten ett särskilt beslutsorgan som benämns Nämnden för nationell högspecialiserad vård. Beslutsorganet ska fatta beslut om tillstånd och villkor för att bedriva nationell högspecialiserad vård samt om återkallelse av ett sådant tillstånd enligt 7 kap. 5 a § hälso- och sjukvårdslagen.

Enligt 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter om nationell högspecialiserad vård ska verksamheten uppfylla vissa generella villkor avseende bl.a. samverkan, riskanalys och kontinuitetsplan, uppföljning och utvärdering samt forskning och utveckling.

I förarbetena till hälso- och sjukvårdslagen framhålls att nämndens beslut ska baseras på en bedömning av i vilken mån en enhet uppfyller de krav som gäller för det aktuella tillståndet. Patientens bästa ska vara utgångspunkten vid beslutet (prop. 2017/18:40 s. 50 ff.).

Nämndens bedömning

Nämnden bedömer att verksamheten, som Västra götalandregionen ansvarar för, har förutsättningar att uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap.

Socialstyrelsens föreskrifter om nationell högspecialiserad vård samt de särskilda villkoren som gäller för aktuellt tillstånd. Vidare konstaterar nämnden att den särskilda beredningsgruppen föreslår att Västra götalsregionen ska beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård.

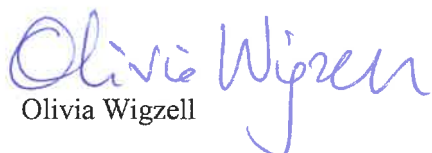
Vid en sammantagen bedömning, med patientens bästa som utgångspunkt, finner nämnden att Västra götalsregionen bör beviljas tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet ROP. Västra götalsregionens ansökan ska därför bifallas.

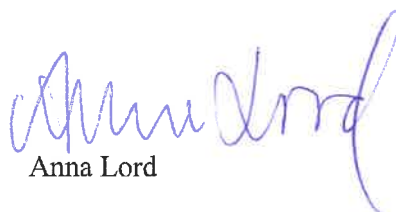
Vad avser den vård som ska koncentreras ytterligare och som avser vitreoretinal kirurgi gör nämnden följande bedömning. Nämnden instämmer i beredningsgruppens bedömning att Region Stockholm har bäst förutsättningar att bedriva och utveckla den vård som ska koncentreras ytterligare. Vid en sammantagen bedömning, med patientens bästa som utgångspunkt, finner nämnden därför att Västra götalsregionens ansökan avseende den vård som ska koncentreras ytterligare och som avser vitreoretinal kirurgi ska avslås.

Detta beslut får inte överklagas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Olivia Wigzell, ordförande, och de övriga ledamöterna Gilbert Tribo, samverkansregion Lund/Malmö, Christer Jonsson, samverkansregion Linköping, Carina Örgård, samverkansregion Göteborg, Désirée Pethrus, samverkansregion Stockholm, Andreas Svahn, samverkansregion Uppsala/Örebro, Nicklas Sandström, samverkansregion Umeå. Utredaren Anna Lord har varit föredragande.

SOCIALSTYRELSEN

Olivia Wigzell

Anna Lord

Bilaga 1

Generella villkor

Västra götalandsregionen ansvarar för att verksamheten vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset uppfyller de generella villkoren för aktuellt tillstånd som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter om nationell högspecialiserad vård.

Särskilda villkor

Kritisk medicinsk kompetens (läkare)

Samtliga med specifik erfarenhet inom ROP behandling:

- Barnögonläkare screening
- Ögonläkare med kompetens för extern laser och intravitreal injektion
- Neonatolog
- Barnanestesiolog

För enhet med ansvar för vitreoretinalkirurgi ska även finnas:

- Retinalkirurg

Andra typer av kritisk kompetens (t.ex. sjuksköterska, kurator, psykolog, fysioterapeut)

- Koordinator (inkl. logistik)

Kritiska medicinska resurser (utrustning, lokaler etc.)

- Vidvinkelögonbottenkamera för bl.a. dokumentation av behandlingsresultat
- NHVe ska verka för digital kommunikationsutrustning/plattform, system för att
- skicka bilder (effektivt/lagligt)
- Postoperativa vårdplatser på neonatal-avdelning och neonatal-IVA (inklusive specialistutbildad omvårdnadspersonal)

Övrigt

- NHVe ska bidra till att forskning inom det aktuella sjukdomsområdet bedrivs.
- NHVe ska verka för att etablera ett internationellt samarbete inom tillståndsområdet, särskilt vad gäller den eller de enheter som utför vitreoretinal kirurgi.
- NHVe ska ansvara för överrapportering till remitterande enheter.
- NHVe ska följa upp patientrapporterade mått.
- NHVe ska verka för strukturerad uppföljning av vårdområdet, t.ex. genom kvalitetsregister.
- NHVe ska samverka för att ha en beredskap för att bedöma komplicerade fall från ROP-screenande neonatalenheter.